

وزارت جهاد كشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج كشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی كشور

عنوان گزارش عملکرد سالانه:

گزارش عملکرد و تولید آبریان كشور در سال ۱۳۹۶

تدوین کنندگان:

حسینعلی عبدالهی، مهدی شكوری، ناصر كرمی راد، وحید معدنی، اژدرشیری، مریم نفری
یزدی، محمد شهاب الدین یوسفیان، حدیث عباسی قادیكلایی

شماره ثبت: ۵۸۱۶۱

تاریخ ثبت: ۱۳۹۹/۶/۱۶

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - سازمان شیلات ایران

عنوان گزارش عملکرد سالانه: گزارش عملکرد و تولید آبریان کشور در سال ۱۳۹۶

تدوین کنندگان: حسینعلی عبدالحی، مهدی شکوری، ناصر کرمی راد، وحید معدنی، ازدرشیری، مریم

نفری یزدی، محمد شهاب الدین یوسفیان، حدیث عباسی قادیکلایی

همکاران: سید مهدی حسین نیا، سید مهدی سمایی، جواد غلا مرضا شیرازی، سید عیسی نبوی جلودار، نادر

رجبی، علیرضا رحمانی، محمدحسن الهی و محمد شهاب الدین یوسفیان، هادی برادران طهوری، کاوه مینوفر،

علیرضا شیری، ایرج رامین، میثم رفیعی، سید ابراهیم موسوی، مریم انوشیروانی، بهروز حسین خانی، عادل

دندانی، امیر شعاع حسنی، شقایق نوروزی، الهام کریمی، حمید طالبی، کامران حاجب نژاد، مینا طلا زاد، مرضیه

ناجی، مهران حسین نژاد، گیتا الواری، صادق عسکری، ترانه توکلی، سید بیژن سیدعلیخانی، محسن حکمت

شعار، امیر سعید ویلکی، سیف اله حقیقی، سید محمد کاظم سیدی قمی

ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۹

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با

ذکر مأخذ بلامانع است.

صفحه	عنوان
------	-------

پیشگفتار

۱	چکیده
۳	فصل ۱: دفتر آبریان آب شیرین
۹۹	فصل ۲: دفتر بازسازی ذخایر و حفاظت از ذخایر ژنتیکی آبریان
۱۹۲	فصل ۳: دفتر امور میگو و آبریان آب شور
۲۵۶	فصل ۴: مدیریت فنی و امور آبرزی پروران
۳۱۹	فصل ۵: پرورش ماهی در قفس
۳۲۶	فصل ۶: نتیجه گیری و تحلیل گزارش عملکرد معاونت آبرزی پروری
۳۳۹	چکیده انگلیسی

چکیده

گزارش پیش رو با هدف بیان میزان تولید و دستاوردهای آبرزی پروری کشور ایران در سال ۱۳۹۶ می باشد. در این سال میزان کل تولید آبرزیان پرورشی ۴۷۷۲۶۹ تن بود که نسبت به میزان پیش بینی شده آبرزی پروری برنامه ششم توسعه (۴۷۱۲۵۰ تن)، رشد ۱۳ درصدی داشت. تعداد کل مزارع فعال در آبرزی پروری ۲۰۹۶۰ باب و شاغلین ۸۷۵۰۲ نفر بود.

از طرفی تولید آبرزیان آب شیرین برابر با ۴۳۵۶۷۲ تن، بیانگر تحقق ۱۰۳ درصدی برنامه در این بخش است و از این مقدار سهم تولید کپور ماهیان به میزان ۱۹۸۶۲۳ تن (۴۵/۵٪) و ماهیان سردابی به میزان ۱۷۲۶۱۵ تن (۳۹/۵٪) بوده است. در بخش ماهیان زینتی، ۲۴۴ میلیون قطعه ماهیان زینتی تولید شد که تحقق ۱۰۸٪ نسبت به برنامه ششم توسعه داشت. به علاوه به منظور تنوع بخشی گونه ای در تولید آبرزیان انواع آبرزیان آب شور (شانک و سوف دریایی)، تیلایا، ماهی آزاد خزر، انواع گیاهان آبرزی، ریز جلبک ها و آرتمیا در دستور کار این معاونت قرار گرفت.

۵ استان مازندران، خوزستان، گیلان، لرستان، چهارمحال و بختیاری با حدود ۲۵۴ هزار تن تولید ۵۳ درصد از کل تولید را به ترتیب به خود اختصاص دادند.

در حوزه بازسازی ذخایر و حفاظت و بهره برداری پایدار مسئولانه از منابع آبرزی تعداد ۳۵۹ میلیون قطعه انواع بچه ماهی و میگو در مراکز بازسازی و حفاظت از ذخایر ژنتیکی آبرزیان تولید و در منابع آبی کشور رهاسازی گردید که از این تعداد ۲۶۹ میلیون قطعه انواع ماهیان استخوانی در دریای خزر و ۲/۵ میلیون قطعه انواع ماهیان خاویاری و بیش از ۲۶ میلیون قطعه انواع کپور ماهیان و بیش از ۱۷ میلیون قطعه انواع ماهیان بومی شامل شیروتراکس، بنی، گطان، برزم، عنزه، شیربت و ۴۳ میلیون قطعه میگوی پرورشی بود. در خصوص پرورش ماهیان خاویاری نیز، بیش از ۲۵۰۰ تن گوشت و ۳۵۰۰ کیلوگرم خاویار پرورشی در کشور تولید گردید.

در سال ۱۳۹۶ با تأمین مولدین میگو از ۲۸ مرکز تکثیر میگوی کشور واقع در استانهای خوزستان، بوشهر، هرمزگان، سیستان و بلوچستان تعداد ۳۰۴۵۰ قطعه مولد ماده و همچنین تعداد ۲۷۳۵۰ قطعه مولد نر پرورشی گونه وانامی مورد استفاده قرار گرفت که حاصل آن، تولید ۲۵۹۶ میلیون قطعه بچه میگو با راندمان تولید بچه میگو به ازاء هر قطعه میگوی مولد ماده وانامی دریافتی به طور میانگین تعداد ۸۵۲۸۴ قطعه در سطح ملی بود. علیرغم مشکلات متعدد به ویژه عدم تخصیص تسهیلات بانکی به پرورش دهندگان میگو، کمبود نقدینگی جهت تأمین نهاده های اولیه و همچنین بروز بیماری میگو در برخی استان ها، سطحی معادل ۹۲۴۴ هکتار به پرورش میگو اختصاص یافت. سطح زیر کشت سال ۹۶ در مقایسه با سال زراعی گذشته (۷۸۷۰ هکتار) حدود ۱۸ درصد افزایش یافت و در مجموع براساس پیش بینی سند برنامه ششم توسعه ۱۲۰٪ از برنامه تولید میگو و آبرزیان آب شور در کشور با تولید حدود ۳۲ هزار تن میگوی پرورشی محقق شد.

در سال ۹۶ با ادامه اجرای پروژه بین المللی TCP با همکاری دفتر فائو، با عنوان بهبود ژنتیکی ماهی قزل آلا در کشور جمهوری اسلامی ایران زمینه ی تدوین برنامه ملی اصلاح نژاد ماهی قزل آلا ی رنگین کمان با کمک کارشناسان داخلی و خارجی فراهم و دو اقدام مهم از جمله برگزاری دوره آموزشی مجازی اصلاح نژاد آبزیان با تدریس اساتید نروژی برای صد نفر از آبی پروران و بازدید کارشناسان ایرانی از توانمندی های کشور نروژ در زمینه اصلاح نژاد آبزیان صورت گرفت.

همچنین، استفاده از روش های نوین در تولید ماهیان گرمابی و سردابی، ارتقا مکانیزاسیون، کاهش هزینه های تولید و ارتقا بهره وری از منابع آب و خاک و اصلاح نژاد آبزیان با برگزاری کارگاه ها و تورهای آموزشی پروژه های افزایش تولید در واحد سطح، تغییر الگوی کشت و اصلاح ساختار مزارع کلان و مجتمع های آبی پروری در کشور از دیگر اقدامات مهم این معاونت در سال ۱۳۹۶ بود.

کلمات کلیدی: آبی پروری، تکثیر آبزیان، بازسازی ذخائر آبزیان، ترویج و مکانیزاسیون